

Ξέρω περί τίνος θα κάνω διάλεξη, αλλά δεν ξέρω πώς θα την κάνω, από πού ν' αρχίσω και πού να τελειώσω. Δεν έχω στο μυαλό μου καμία έτοιμη φράση, μου φθάνει όμως να ρίξω μια ματιά στο ακροατήριο- η αίθουσα είναι φτιαγμένη αμφιθεατρικά- και προσφέροντας το στερεότυπο " στο προηγούμενο μάθημα μείναμε στο..." οι φράσεις με τις μακρόσυρτες αράδες πετούν μέσα απ' την ψυχή μου και ύστερα- ποιος με πιάνει! Μιλάω γρήγορα, με πάθος, χωρίς σταματημό και θαρρώ πως δεν υπάρχει καμιά δύναμη που θα μπορούσε να διακόψει τη ροή του λόγου μου. Για να λες καλά, δηλαδή όχι βαρετά και προς όφελος του ακροατηρίου, πρέπει εκτός απ' το ταλέντο να έχεις και επιδεξιότητα και εμπειρία, πρέπει να έχεις την πιο καθαρή αντίληψη τόσο των δυνατοτήτων σου, όσο και αυτών που λες αλλά και αυτού που συνιστά το θέμα της διάλεξής σου. Επιπλέον, πρέπει να είσαι τετραπέρατος και οξυδερκής, να μη χάνεις ούτε δευτερόλεπτο το οπτικό σου πεδίο από τα μάτια σου.

....Μπροστά μου έχω εκατόν πενήντα διαφορετικά άτομα και τριακόσια μάτια να με κοιτάζουν κατά πρόσωπο. Ο δικός μου σκοπός είναι να νικήσω την πολυκέφαλη Ύδρα. Αν στο κάθε λεπτό της διδασκαλίας μου έχω σαφή αντίληψη του αν και κατά πόσο με προσέχει και με καταλαβαίνει, τότε την έχω στο χέρι. Ο έτερος αντίπαλός μου βρίσκεται σε μένα τον ίδιο. Είναι η ατέλειωτη ποικιλία από μορφές, φαινόμενα και κανόνες, που επηρεάζουν πολλές σκέψεις, δικές μου ή ξένες. Κάθε λεπτό που περνάει πρέπει να έχω την ικανότητα ν' αρπάξω από αυτό το τεράστιο υλικό ό,τι είναι πιο σημαντικό και αναγκαίο και τόσο γρήγορα, καθώς ρέει ο λόγος μου, ώστε να εκφράζω τη σκέψη μου σε τέτοια μορφή, που να είναι προσιτή στην αντίληψη της Ύδρας και να προκαλεί την προσοχή της, συνάμε δε, πρέπει να φροντίζω επιμελώς ώστε οι σκέψεις να μεταδίδονται όχι σαν ένα σύμφυρμα, αλλά με μια καθορισμένη τάξη, απαραίτητη για τη σωστή σύνθεση της εικόνας την οποία θέλω ν' αναπαραστήσω. Πέρα από αυτά, προσπαθώ έτσι ώστε ο λόγος μου να είναι λογοτεχνικού επιπέδου, οι ορισμοί μου σύντομοι και ακριβείς, η διατύπωση όσο γίνεται απλή και ωραία. Κάθε λεπτό πρέπει να συγκρατώ τον εαυτό μου, να μη ξεχνώ ότι έχω στη διάθεσή μου μόνο μια ώρα και σαράντα λεπτά. Με δυο λόγια έχω πολλή δουλειά. Την ίδια ώρα πρέπει να είμαι και επιστήμων και παιδαγωγός και ρήτορας. Θα ήταν άσχημο για σας, αν ο ρήτορας νικήσει τον παιδαγωγό και τον επιστήμονα ή το αντίθετο.

Διδάσκεις ένα τέταρτο, μισή ώρα και ξάφνου παρατηρείς ότι οι φοιτητές αρχίζουν να

ρίχνουν ματιες στο ταβάνι ή στον Πιοτρ Ιγνάτιεβιτς, ο ένας βγάζει από τη τσέπη του το μαντήλι, ο άλλος κάθεται στη θέση του πιο βολικά, ένας τρίτος χαμογελάει με μια σκέψη που κάνει... Αυτό σημαίνει ότι η προσοχή στο μάθημα είναι σε κάμψη. Ανάγκη να λάβω τα μέτρα μου. Με τη πρώτη κατάλληλη ευκαιρία λέω κάποιο καλαμπούρι. Εκατό πενήντα πρόσωπα χαμογελούν, τα μάτια λάμπουν χαρούμενα και ακούγεται για λίγο το βουητό της θάλασσας... Γελάω και γω. Η προσοχή αναζωογονήθηκε και μπορώ να συνεχίσω.

Κανένα άθλημα, καμία διασκέδαση, κανένα παιχνίδι δεν μου έχει δώσει τόση απόλαυση, όσο οι διαλέξεις μου στο μάθημα. Μόνο σ' αυτές μπορούσα να δοθώ ολόκληρος με πάθος και τότε καταλάβαινα ότι η έμπνευση δεν είναι επινόηση των ποιητών, υπάρχει στην πραγματικότητα. Και νομίζω ότι ακόμα και ο Ηρακλής μετά τον πιο εντυπωσιακό άθλο του δεν θα αισθανόταν τόσο γλυκιά εξάντληση, όπως εγώ μετά τη διάλεξη.

Άντον Τσέχωφ, Μια ανιαρή ιστορία, εκδ. Ερατώ, Αθήνα, 2009, σελ.35-38